

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rationale Vtrivsq[ue] Potestatis Ecclesiasticæ

Talamellus, Thomas

Ticini Regii, 1618

Capvt Octavvm. In quo Auctor sequitur agere de eadem materia novas adducens rationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61615)

CAPVT OCTAVVM.

In quo Auctor sequitur agere de eadem materia, nouas adducens rationes.

Onoph.
Panui. li.
suo de Pri
matu pe-
tinet sedis
Apostoli-
ce potesta-
te p. 1. c. 4

matth. 16.
& 18.

Aloysius
leginon. in
Cant. Cāt.
c. 3.

Alex. à S.
Elpidio li.
de potest.
Ezech. c. 4

Dominus Onophrius noster Panuinus Veronensis clare probat, Sacerdotes maiorem habere potestatem, quam Principes terreni: quia Saluator, Pater omne iudicium dedit filio, quod etiam Sacerdotibus commissum est. Ergo multo magis Pape Summo Sacerdoti. Hinc merito Aloysius noster Leginonensis in Canticis Cāt. aperte docet qualiter, munus Prælatorum est vitam, moresque hominum gubernare, atque corrigere. Vnde cum vita nostra sit temporalis, & temporaliter per temporalia conseruetur; ergo eiusdem gubernatio, & correctio præcipuè ad Prælatos, Prælatorumque summum pertinet.

Præterea Alexāder noster à Santo Elpidio, idem sufficienter docet, ac probat, dicens, Sanctam Ecclesiam perfecte debere poni vnā, non solum vnitate formali, per fidem, spem, & charitatem, seu vnitate finis: quia ad vnum finem ordinat: sed etiam vnitate dirigentis, & regulantis, quod etiam non posset, nisi haberet vnum vniuersalem vicarium, qui teneat vniuersalem, & plenam, ac immediatam à Domino principali, siue à superiori potestatem; nullus autē est superior eidem, nisi Dominus noster Iesus Christus, qui Ecclesiam suam, ædificauit. nam si hęc potestata.

testatem haberet mediante alio; cum ipse non esset primus, & vniuersalis Vicarius, ergo &c. & idem parum infra de mente D. Cyrilli, dedit filius Petro plenissimam potestatem, & eius successoribus non minus, & de mente S. Io. Chrysostomi exponentis illud Saluatoris, tibi dabo claues; Regni cœlorum &c. sicut à patre Christus ad salutem; omnium mittitur cum potestate plena super omnes, quod nulli hominum credimus esse concessum, sic eiusdem Christi Vicarius mittitur &c. ergo idem quod prius. Idem Alexander eodem tractatu clare ostendit, qualiter potestas temporalis præexistit in spirituali, sicut virtus inferior sub superiori &c. quia quicumque sunt sub potestate temporali, sunt etiam sub spirituale: sed non è conuerso &c. & idem infra apertè docet, qualiter quilibet Rex, cuiuscunque conditionis, & status subditus est, & esse debet Summo Pontifici Romano: quia pro tanto homo dicitur Dominus rerum: quia eisdem uti ur, vel quia vtendi eisdem potestatem habet &c. & de mente D. P. Aug. de iure diuino omnia sunt iustorum; Deo autem subditur, qui subiectus est Dei Vicario. ergo idem quod supra.

D. Cyrill.
lib. thesau.
D. Crisost.

cap. 4.

c. 9. dicti
tract.

Præterea B. Aug. Romanus ordinis nostri assignat quatuor dignitates D. Petri, inter quas est dignitas capitis, cum fuerit caput non solum Apostolorum Collegii, sed etiam totius Ecclesiæ militantis dicente Domino, tu vocaberis Cepha &c. prima autem harum dicitur dignitas excellentiæ secunda pasto.

B. Aug.
Rom. in
Epi. ad
Calat. c. 1

Pastoris, tertia Vicariatus Christi, quarta fundamenti Ecclesiæ; ergo oportet, per primam dignitatem excellere quoscunque alios, etiam quantum ad temporale Regimen. Hinc idem B. Aug. parum infra eodem loco dicit, non enim membra sunt super caput: sed è conuerso, scilicet, caput super membra, Regens, & dirigens eadem, ergo sequitur idem quod supra.

*Franc. à
xpo lib.
suarū nat-
rat. mirabi-
lium diui.
verb. incar-
nati q. 5.
Psal. 71.
Apoc. 1.
cap.
Luc. cap. 1
Hippolit^o*

Præterea Franciscus noster multis modis demonstrat Christum esse verum Regem, & Monarcham totius orbis, dominabitur à mari vsq; à mare &c. & Apoc. de eodem Christo dicitur, qui est princeps regum terræ &c. & Luc. dabit ille Dominus sedem Dauid patris eius, & glosat illud saluatoris, Regnum meum non est de hoc mundo, scilicet per electionē, nō populi, aut iure hereditario susceptum more humano; Sed à Deo concessum &c. ergo Summo Pontifici Domini nostri Iesu Christi principali Vicario non repugnat quin temporaliter pro eodem Christo regnet &c.

*Fabb. fer.
3. 3. Dom.
D. P. Aug.
lib. foli. 6.
21.*

Præterea Dominus Hyppolitus noster Fabrianus Rauennas in suis sermonibus quadragesimalibus manu scriptis feria tertia, tertiæ Dominicæ super illud Saluatoris, si Ecclesiam non audierit, &c. manifestè docet, idem quod supra, nempe Ecclesiā, vnā cum capite audiendam esse in vtroq; foro: cum licitè vtrumque exerceat, & rectè exercere valeat, dicente D. P. Aug. Vbi de bonis præsentis vitæ expressus sermo habetur. magna, & innumerabilia sunt

sunt opera tua domine, Rex cœlorum: cum enim hæc omnia valde bona, & delectabilia, quæ tu bonis pariterq; malis communia tradidisti: qualia sunt illa, quæ solis bonis recondidisti? Vnde cum Prælati omnes, & præcipuè Summus Pontifex propter optimum finem utatur temporali potestate, quæ dicenda est bona, cum à Summo bono procedat, & bonis temporalibus utatur &c. Nec obstat, quod Christus fuerit pauper: quia idem D. P. Aug. Christus pauper factus est, cum diues esset ut ipse paupertate nos ditaremur &c.

Præterea Iacobus noster Corritanus in suis sermonibus Quadragesimæ exponens illud Saluatoris. Si te non audierit dic Ecclesiæ, quæ in omnibus supremum habet ius probat auctoritate. D. P. Aug. dicentis, sicut Crassitudo terræ c. & resum entis illud Psal. 112. de stercore c. Ecce quod nobile, & præcipuum est in mundo, Imperator venit Romã, quo festinat? ad templum Imperatoris, an ad memoriam Piscatoris? &c. en ergo qualiter Imperator, ut quod mobile, & præcipuum in mundo agnoscit, & recognoscit Summũ ius Ecclesiasticum, de quo iure Ecclesiastico idem D. P. Aug. clarè loquitur, & mentionem facit de iudicio Ecclesiastico, quo ad lites secularium rerum terminantur, & finiuntur.

Præterea Ioannes Maria noster Concordiensis in suis sermonibus Quadragesimæ, idem egregie

D. P. Aug.
de temp.
serm. 72.

Iacob. Cor.
rit. ser. 3.
Dom 3
D. P. Aug.
super 1 sa.
140 Ver.
de stercore

D. P. Aug.
Hom 40.

Ioan mar.
Conc. ser.
3.3 Dom.

M
giè

giè demonstrat auctoritate, D. Ioan. Crisost. Ecce reliquimus omnia &c. qui enim ipsorum cœlorum clauces suscepit, quanto magis de cæteris, quæ in cœlo ratione continentia sunt, vt dicitur in principio quarti Phisicorum: ergo sequitur idem quod supra.

marcus Bo
non. ser. 3.
3. Dō. vbi
supra.
D. P. Aug.
ser. de tēp.
ser. 3. dom.
Resurrect.
matt c. 22
D. P. Aug.
in Ps. 103.
Conc. 43.
P. Psal.

Præterea Marcus Lanzonius noster Bononien-
sis in suis sermonibus Quadragesimæ, idem doctissi-
mè ostendit auctoritate, D. P. Aug. dicentis in ho-
mine carnali tota regula intelligendi, est consuetu-
do cernendi, quod solent videre, credent: sed totus
mundus cernit, ac videt ex consuetudine diuturna
Summum Pontificem vti dominio temporali; ergo
totus mundus, etiam carnalis credere debet ipsum
Summum Pontificem licitè posse vti iam dicto tem-
porali dominio &c. nec obstat dictum Saluatoris,
Reddite, quæ sunt Cæsaris, Cæsari, quoniam idem
D. P. Aug. glosat sic, Homines ergo reddentes Do-
mino, quæ Dei sunt, si Cæsari reddunt, quæ Cæsaris
sunt, id est reddentes Cæsari imaginem suam, & red-
dentes Deo imaginem suam; erigunt ipsam mentē
suam, non ad se: sed ad artificem suum, & Psal. 4.
Vers. signatum, &c. glosat similiter, tanquam si Sal-
uator diceret, quemadmodum Cæsar à vobis exigit
imaginem, siuè impressionem imaginis suæ sic, &
Deus.

Bart. Urb.
in millelo.
D. P. Aug.
in ep. 160.

Præterea Dominus Bartholomeus noster Urbi-
nas in milleloquio D. P. Aug. Verb. Papa de mente
eiusdem in Epist. sua 162. dicentis, in Ecclesia Ro-
mana semper Apostolicæ Cathedræ viguit Princi-
patus,

patus, & eidē subicitur Imperium, & ideo in Epistola: Videtis Imperij nobilissimi eminentissimum culmem ad sepulchrum piscatoris Petri, summis diademate supplicare. Hinc ad rem nostram facit, id quod dicit D. Thom. spiritualia sunt temporalibus præferenda, vt necessaria, non necessarijs, sine aliqua exceptione; ergo dominium Papæ, etiã temporale præcedere debet quodcunq; aliud: eo magis, quia dicit idem Bartholomeus noster Vrbinensis in milleloquio S. Amb. verb. Imperator, de mente eiusdem D. Ambrosij. Imperator est filius Ecclesię, non autem Dominus &c. & eodem libro, Imperium à Sacerdotio processit, & non è contrario. &c. ergo Dominium Papale etiam temporale est radix, & origo cuiuscunq; e alterius.

Præterea B. Thom. noster de Villanoua Hispanus. expressè docet, sedem Petri Ecclesiam Romanam esse caput orbis, & notanter dicit orbis, & non Ecclesiarum: vt significet etiam eiusdem se tis temporale dominium, & idem eodem lib. de mente D. Ambrosij, exponentis illud D. Apost. ad Philipp. c. 2. humiliavit se et ipsum &c. multa Domine feceras pro me, & non genuflexi: fecisti me, fecisti mundum pro me, Dominum orbis me constituisti, & nõ genuflectentes adoravi &c. ergo Papa per iam dicta est Dominus orbis &c.

Præterea Petrus noster de Valle Ramę Hispanus in exercitio suo, exponens illud Matth. Ecce Rex tuus &c. accipit illud /sa 17 Emitte Domine agnũ

M 2 Do-

Epist. 42.
ad Madra-
nenses.

D. 1b. 2. 2.

q. 147. art.

4. p. 3. arg.

quod etiã

in respon.

admittit.

D. Amb. l.

5. Epi. sua

rum cont.

Auxentiũ.

Epist. 33.

B. Tho. de

Villanoua

l. 1. suarũ

Conc. Cõc.

de Nat. B.

semp r V.

Marie cir

ca mediũ.

Dom 1 ad

u n Conc.

3 circa me

dium.

petrus Val

le Ramę

Dom. pal.

Matth 21
Psal. 44.

Michael Solon
lib. de
Iust. & In
re q. 67.
art. 1. cōt.
reuer. 2.
q. 5 art. 7.
conc. 2 ad
1. instant.
D. P. Aug.
lib. ser. de
tēp. serm.
67.
philosoph.
2. Physic.
tex. 38.
D. Tho. 3.
p. q. 56. ar.
1. in corp.
philosoph.
2. meta.
Exemplū
Amb. Sta
ibanus Ta
rentinus i
tēp. Erem.

Dominatorum terræ &c. ubi colligit, qualiter Christi-
stus est Rex, & Dominus verus cœli, & terræ, & pa-
rum infra, adducit illud Psal. sedes tua Deus in sæcu-
lum, sæculi, Virga directionis, virga regni tui, &c.
Ista sedes verificari potest, etiam de Petri sede quæ
dicitur Christi sedes, de qua Michael noster Solon
apertè docet qualiter omnes causæ, etiam in tempo-
ralibus sunt reducibiles ad Petri sedem, cui subest
omnis sæcularis potestas, ut idem clarè colligit eo-
dem lib. cui adheret id, quod docet D. P. August.
quicquid non licet; pastoris est prohibere, ne fiat,
plebis autem est audire, ne faciat. Huic etiam ac-
cedit dictum Philos.; in omnibus quærenda est
summa causa &c. quæ summa causa in hoc sæculo
dicenda est summa potestas Summi Pontificis,
iuxta illud D. Thom. de mente Philosophi; pri-
mum in quolibet genere est causa omnium quæ
sunt in eodem genere &c. Sed Pontificia Potentia
in genere potentiarum humanarum est prima, ut
millies probatum est. ergo est causa cæterarum,
quod etiam probatur exemplo Theodosij Imper-
atoris, qui, (ut refert Ambrosius noster Staiba-
nus Tarentinus in suo Templo Eremitano tra-
ctatu de Vita S. P. August.) scripsit eidem D. P.
Augustino, Rogans cum; ut interesse vellet
Concilio Ephesino, ut vnà cum cæteris Patri-
bus, ibidem determinaretur, quid credendum,
& quid sequendum; ubi Imperator se dicit infe-
riorem respectu eorundem sanctorum Patrum, &c.

ite-

iterum idem comprobatur, quia Commentator de mente Philosoph. dicit, Consuetudo est maxima causa impediens à pluribus rebus per se manifestis &c. At consuetudo est satis diuturna, omnes dignitates humanas subesse Pontificis dignitati, ut experientia, (quæ est rerû magistra) docet. ergo &c.

Præterea Iacobus noster Veldius in suis tabulis, dicit, Deus Pater misit Dominum Iesum Christum in hunc mundum: ut esset Rex, & Sacerdos, &c. ita ipse misit Apostolos suos cum plenitudine potestatis &c. quorum loco sunt primo ipsi Summi Pontifices. ergo iam dictum habent dominiû &c. Hinc D. Petrus, dixit, Vos autè genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta &c. ergo idem quod supra.

Præterea prima parte Decretorû, ratio sana præfertur, constitutiones verò principum Ecclesiasticis Constitutionibus, non præminent: sed obsequuntur. Lex Imperatorum Ecclesiastica iura dissolvere non potest &c. & capite lege in Ecclesiasticis causis regia voluntas sacerdotibus est postponenda &c. ergo clarè sequitur idem quod supra.

Præterea R. D. Bartholomeus Githeus Tallamellensis in suo libello ad Rempubl. Venetam manuscripto de mente Siluestri Verbo Ecclesia i. §. factis diffusè docet, Summum Pontificem esse supremum caput Ecclesiæ, ac Principem vniuersalem, omnibus superiorem, nemini inferiorem, vel æqualem, veluti primam petram totum edificium sustententem, habentem plenam potesta-

tem

Comment.

2. Pla. post
exposi. vlt.
tex.

Philosoph.

2. met.

Philosoph.

in proens.

met.

Iacob. Vel

dus in suis

tab. Dom.

4. Quadra

ges. noti 2

D. Pet. Ep.

1. c. 2.

d. 10. c. ext.

plaris.

Bart. Tale

mell. in suo

lib. ad R. Ep.

Venet. c. 2

Respons. 8
D. Th. 3. p.
q. 59. art. 3

B. Egid.
Rō. 1. sēt.
Prol. art. 7
in corp.
Via. 2. ete.
1. sent. d. 8
q. 1. art. 1.
incorp.

Paul. Ven.
li. 3. de aīa
tex. 18. 2.
Resp.
Matth. 6.

tem in omnibus locis, & temporalibus &c. & idem Dominus Bartholomeus eodem lib. de mente D. Thom. cuiusq; committitur principale, committitur, & accessorium, quod dictum est etiam legale; vnde Summo Pontifici cum commissa sit principalis cura animarum ergo, & cura temporalis.

Præterea B. Egidius Rom. Quicquid virtutis habet agens inferius, habet ab agente superiori, & idem B. Egidius, oportet ordinem esse in entibus, ita quod agentes inferiores agunt in virtute superiorum, & non est maior potentia in agente superiori, & inferiori simul, quam in superiori solum. vnde non est maior potentia in fabro, & malleo simul, quam in fabro solum: quia tota potentia mallei est à fabro &c. ita à pari tota potentia Summi Pontificis est à Summo celesti agente Domino Iesu Christo, tanquam ab agente superiori, de quo agente superiori, & inferiori Paulus noster Venetus, dicit, omnis operatio, reperta in posteriori actiue, reperitur etiam in superiori actiue, nō autem passiuè, ergo cum tales sint Deus, & Summus Pontifex: ita se habebunt, sicut dictum est, & sic totum dominū Papæ sibi à Deo communicatum est. Vnde cū Summus Pontifex iuxta illud Saluatoris, primum querite Regnum Dei, & iustitiam eius, & hæc omnia addiciētur vobis &c. cū ergo idem Summus Pontifex primum quærat idem Regnum Dei, consequenter sibi additur idem Dominū vsupra.